

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ И ПРАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана 97. тачка 2. Устава, према којој Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, остваривање и заштиту слобода и права грађана и, у вези са тим, предвиђају се одговорност и санкције за повреду слобода и права грађана утврђених Уставом. Осим тога, у одредби члана 15. Устава, јемчи се равноправност жена и мушкараца и развој политике једнаких могућности. Такође, у члану 21. став 3. Устава прецизира се да је забрањена свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовинског стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета. Устав у члану 21. став 4. прописује могућност увођења посебних мера ради постизања пуне равноправности лица или групе лица која су суштински у неједнаком положају са осталим грађанима и изричито прописује да се ове мере не сматрају дискриминацијом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Република Србија је септембра 2009. године донела Закон о равноправности полова („Службени гласник РС“, број 104/09), којим је ближе уредила начин остваривања равноправности жена и мушкараца и промовисање политике једнаких могућности у областима јавног и приватног сектора од посебног значаја за равноправност полова, као што су области: запошљавања и рада, социјалне и здравствене заштите, породичних односа, образовања, културе и спорта, као и политичког и јавног живота. Законом је, такође, уређено и предузимање посебних мера за спречавање и отклањање дискриминације засноване на полу, као и поступак правне заштите лица изложених дискриминацији.

Током вођења преговора о чланству Републике Србије у Европској унији (ЕУ) уочено је да се постојећим решењима Закона о равноправности полова не достижу заједничке тековине равноправности жена и мушкараца и да није у пуној мери усаглашен са релевантним законодавством ЕУ, а пре свега, у односу на: примену принципа равноправног третмана мушкараца и жена у приступу и набавци роба и услуга, у имплементацији начела једнаких могућности и једнаког третмана жена и мушкараца у вези са питањима запошљавања, самозапошљавања и обављања занимања.

Поред тога, наведени закон није у довољној мери усаглашен са потврђеним међународним уговорима, општеприхваћеним стандардима и одредбама релевантних директива Европске Уније, а недостаје и одговарајући целовит и кохерентан институционални оквир за остваривање и унапређење родне равноправности ради обезбеђења његове делотворне примене у пракси. На то је указао и Комитет Уједињених нација за економска, социјална и културна права, као и Комитет Уједињених нација за људска права, у својим запажањима упућеним Републици Србији, указујући на потребу јачања националних механизма за родну равноправност, елиминисање родно засноване дискриминације и спречавања насиља у породици.

Савет страних инвеститора наводи да у Србији није лако објективно сагледати положај жена и њихову дискриминацију у различитим сферама јавног и приватног живота због недовољног броја родно осетљивих статистичких података и истраживања, као и због непостојања или пак постојања врло слабих механизма за праћење примене планираних мера и активности и њихових (стварних) ефеката. Показатељи изражени индексом родне равноправности говоре о благом унапређењу стања, пре свега у области политичког учествовања жена (што је директна последица квота у изборним законима). У свим другим областима регистрован је врло скроман напредак, а у неким подобластима чак и стагнација или погоршање стања. Жене доследно подnose мањи број притужби на дискриминацију иако би се могло очекивати супротно.

Осим тога, није успостављен низ мера из четири кључне области - интегрисана политика, превенција, заштита и подршка за жртве насиља или се оне недовољно ефикасно примењују. Сви расположиви подаци потврђују да се недовољно поштују сексуална и репродуктивна права и здравље девојака и жена.

Заштитник грађана поздравља израду Нацрта закона о родној равноправности, с обзиром на то да, као што овај орган годинама истиче, важећи Закон о равноправности полова није на одговарајући начин уредио област родне равноправности и није усклађен са преузетим међународним обавезама и супсидијерним законодавством. Искуства у примени постојећег Закона о равноправности полова показала су његове слабости, између осталог, недостатак инструмената за имплементацију; непотпуна регулатива (нпр. начин на који су уређени и начин на који се оснивају и примењују локални механизми за родну равноправност); гаранције права чији садржај је ужи од садржаја који гарантује Устав. У својим редовним годишњим извештајима Заштити грађана понавља препоруку да Влада треба да предложи, а Народна скупштина да усвоји Закон о родној равноправности.

У вези са наведеним, на иницијативу Заштитника грађана, разрађена су два модела закона о родној равноправности (2014/2015), а након тога су образоване и три радне групе за израду нацрта истоименог закона. У вези са наведеним, израђена је током 2014/2015 године једна верзија Нацрта закона о родној равноправности у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, затим једна верзија током 2015/2017. године од стране Координационог тела за родну равноправност Владе и поново једна верзија поменутог закона од стране Министарства за рад, запошљавање, брачка и социјална питања током 2017/2019. године, али ни један Нацрт закона није добио подршку стручне јавности и надлежних органа у периоду од 2014. до 2019. године.

Наиме, након што су 21. јуна 2020. године одржани парламентарни избори формирана је нова Влада у оквиру које је образовано Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог. У складу са чланом 12. став 3. Закона о министарствима („Службени гласник РС“, број 128/2020) „Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог обавља послове државне управе који се односе на: равноправност полова; антидискриминациону политику; питања у вези са родном равноправношћу, с циљем унапређења родне равноправности у Републици Србији, као и друге послове одређене законом.“ Стога је ово министарство приступило раду на изради Нацрта закона о родној равноправности, у широком партиципативном процесу, у складу са Законом о планском систему („Службени гласник РС“, број 30/2018), кроз даље усгалашавње Полазних основа за израду Нацрта закона о родној равноправности са препорукама ЕУ, кроз четири тематска друштвена дијалога. Први друштвени дијалог одржан је 18. јануара 2021.

године у организацији Координационог тела за родну равноправност Владе и Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог на тему стања родне равноправности у Републици Србији и на њему су донета обавезујућа поступања којима је, између осталог, предвиђено и образовање радне групе за израду овог закона у наредних 30 дана. Други друштвени дијалог је одржан 9. фебруара 2021. године на тему израде текста Нацрта закона о родној равноправности који се односи на области: рада, запошљавања, предузетништва, образовања и културе. Трећи друштвени дијалог је одржан 10. фебруара 2021. године на тему израде текста Нацрта закона о родној равноправности који се односи на области: социјалне и здравствене заштите, са посебним фокусом на тему делотворног спречавања и сузбијања насиља над женама (Итанбулска конвенција). Четврти друштвени дијалог је одржан 19. фебруара 2021. године на тему израде текста Нацрта закона о родној равноправности који се односи на области: учешћа жена у политичком и јавном животу, и на њему су донета обавезујућа поступања, у којима је у тачки 1. прецизирано да у свим областима друштвеног живота треба тежити постизању равноправне заступљености оба пола, односно достизања нивоа од 50% заступљености оба пола.

У складу са обавезујућим поступањима са првог и четвртог друштвеног дијалога и закључцима са другог и трећег друштвеног дијалога, Решењем Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог број 011-00-00001/2021-01 од 3. фебруара 2021. године образована је Посебна радна група за израду текста Нацрта закона о родној равноправности од представника надлежних државних ресора, независних тела, цивилног друштва и академске заједнице. Посебна радна група је у циљу израде наведеног Нацрта закона и разматрања и уградње примедба, коментара, мишљења и сугестија из јавних консултација и са јавне расправе о Нацрту закона о родној равноправности одржала два састанка и то: 17. фебруара и 18. марта 2021. године, којима је председавала министарка за људска и мањинска права и друштвени дијалог.

Према методологији утврђеној Законом о планском систему Републике Србије и Уредбом о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика („Службени гласник РС“, број 8/2019), као и на основу Правилника о смерницама добре праксе за остваривање учешћа јавности у припреми нацрта закона и других прописа и аката („Службени гласник РС“, број 51/2019), од 3. до 20. фебруара 2021. године спроведене су Јавне консултације ради остваривања учешћа јавности у припреми Нацрта закона, кроз прикупљање примедба, предлога, коментара и сугестија на Полазне основе и предложену полазну верзију Нацрта закона о родној равноправности. Након евалуације примедба, предлога, коментара и сугестија пристиглих од стране: Националне организације особа са инвалидитетом Србије, Аутономног женског центра, др Емилије Радибратовић из Министарства трговине, туризма и телекомуникација и Бојана Милојковића, у својству грађанина - приступило се доради Нацрта поменутог закона. Том приликом, уважена је и већина сугестија и предлога чланова Посебне радне групе за израду текста Нацрта закона о родној равноправности и то представника: Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарства правде, Министарства унутрашњих послова, Координационог тела за родну равноправност, Републичког завода за статистику, Заштитника грађана и Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности. Након тога, сачињен је Извештај са Јавних консултација и постављен на сајт

Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог: www.minljmpdd.gov.rs, 5. марта 2021. године.

На седници одржаној 24. фебруара 2021. године Одбор Владе за правни систем и државне органе усвојио је Закључак о спровођењу Јавне расправе (Закључак број: 011-169/2021 од 24.02.2021. године) са Програмом јавне расправе, која је спроведена у периоду од 26. фебруара до 17. марта 2021. године. Наиме, предложени текст Нацрта закона, који је дорађен након јавних консултација и друштвених дијалога вођених на ову тему, припремљен је за јавну расправу и постављен на сајт Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог (у даљем тексту: Министарство): www.minljmpdd.gov.rs, као и на порталу е-Управа, у рубрици - јавна расправа 26. фебруара 2021. године. Уз Нацрт закона, постављен је и Образац за достављање сугестија, предлога, иницијатива и коментара на наведени Нацрт закона (у даљем тексту: образац) од стране представника: државних органа, јавних служби, привредних субјекта, синдиката, удружења послодаваца, организација цивилног друштва, академске заједнице, медија и других заинтересованих учесника. Имајући у виду епидемиолошку ситуацију у земљи, у складу са Програмом, јавна расправа је спроведена електронским путем. По истеку наведеног рока, на електронску адресу Министарства пристигло је укупно 16 образаца са укупно 139 примедба, предлога, коментара и сугестија, док службеним путем није било достављених пошљици.

Током поменутог јавне расправе ресорном Министарству су достављене примедбе, предлози, коментари и сугестије од стране следећих представника заинтересоване јавности: Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности; Бојан Милојковић у својству грађанина; Савет страних инвеститора; Заштитник грађана; Удружење жртава насиља „Хајр“; Министарство државне управе и локалне самоуправе; Удружење грађанки „FemPlatz“; Министарство културе и информисања (МКИ) – Сектор за информисање и медије; Министарство просвете, науке и технолошког развоја – МПНТР; Популациони фонд Уједињених нација (UNFPA); Дечији фонд Уједињених нација (UNICEF); Аутономни женски центар (АЖЦ), у сарадњи са Групом 484 и Астром – Акцијом против трговине људима, чланицама Коалиције преУговор; Стална конференција градова и општина (СКГО); Милица Станковић из Министарства привреде; Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва Владе Републике Србије (СИПРУ тим) и Драгана Ђоковић Папић из Републичког завода за статистику (РЗС).

По окончању јавне расправе, на састанку Посебне радне групе, одржаном 18. марта 2021. године, разматране су достављене примедбе, предлози, коментари и сугестије током трајања јавне расправе и извршена је њихова евалуација, након чега је у законском року израђен и јавно објављен Извештај о спроведеној јавној расправи о Нацрту закона о родној равноправности (у даљем тексту: Извештај). У поменутом Извештају ресорно Министарство се детаљно изјаснило које су прихваћене, делимично прихваћене или одбијене примедбе, предлози, коментари и сугестије и из којих разлога. У складу са наведеним, извршена је и дорада текста Нацрта закона о родној равноправности, након јавне расправе, у који су уврштене све прихваћене примедбе, предлози, коментари и сугестије. Наведени материјал је јавно објављен на интернет страници Министарства и порталу е-Управа и достављен службеним путем надлежним органима на став и мишљење (наведени Извештај и Нацрт закона су доступни на сајту Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог: www.minljmpdd.gov.rs, као и на порталу е-Управа, у рубрици - јавна расправа).

Будућим Законом о родној равноправности регулише се стварање једнаких могућности за учешће и равноправан третман жена и мушкараца у области рада, запошљавања, samozapoшљавања, социјалног осигурања, социјалне и здравствене заштите, образовања, одбране и безбедности, саобраћаја, енергетике и комуникација, заштите животне средине, културе, јавног информисања, спорта, политичког деловања и јавних послова, репродуктивних и сексуалних права, приступа роби и услугама, као и мере за сузбијање и спречавање свих облика родно заснованог насиља, насиља над женама и насиља у породици.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

1. Уводне одредбе (чл. 1–6).

Уводним одредбама Нацрта закона о родној равноправности одређен је његов предмет и садржај и обавезе свих актера у његовом спровођењу. Нацрт овог закона представља искорак у односу на Закон о равноправности полова, јер већ у самом наслову и предмету уређивања препознаје „родну равноправност“ и даје њено одређење, те садржај ове синтагме појмова усклађује са општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговорима.

У члану 1. Нацрта одређен је предмет будућег закона, односно појам, значење и мере политике за остваривање и унапређивање родне равноправности, врсте планских аката у области родне равноправности и извештавања о реализацији планских аката, институционални оквир за остваривање родне равноправности, надзор над применом закона и друга питања од значаја за остваривање и унапређивање родне равноправности, као и мере политике за остваривање и унапређивање родне равноправности и обавезе органа јавне власти, послодаваца и других социјалних партнера да интегришу родну перспективу у области у којој делују.

Члан 2. односи се на заштиту стечених права.

У члану 3. дефинисана је родна равноправност полазећи од правних инструмената Уједињених Нација (Конвенција о елиминацији свих облика дискриминације жена из 1979. године, Опциони протокол уз ову Конвенцију, усвојен 1999. године) и релевантних директива ЕУ, односно: Директива 75/117/ЕЕЗ (једнаке зараде за мушкарце и жене); Директива 76/2007/ЕЕЗ (доступност запослења, професионална обука, напредовање на радном месту и услови рада); Директива 2004/113/ЕЗ (набавка роба и пружање услуга); Директива 2006/54/ЕЗ (запослење и звања).

Чланом 4. је, у складу са законом којим се уређује заштита од дискриминације, дефинисан појам дискриминације на основу пола, односно рода, са њеним облицима.

У члану 5. регулисано је питање родно одговорног буџетирања као увођења принципа родне равноправности у буџетски процес.

У члану 6. дата су и објашњена значења појмова, који се користе у овом Нацрту закона, као што су нпр. „род“ (дефиниција из Конвенције Савета Европе о спречавању и борби против насиља над женама и насиља у породици, коју је Република Србија потврдила у октобру 2013. године) род, у складу са општеприхваћеним међународним стандардима, односно дефиницијом прихваћеном на нивоу УН: „сексуално узнемиравање“ (Директива 76/2007/ЕЗ); „удружење“ (Закон о удружењима („Службени гласник РС“, бр. 51/09, 99/11 – др. закони и 44/18 – др. закон). Уместо раније коришћеног термина; „равноправна

заступљеност“, уводи се нови термин: „уравнотежена заступљеност“, који подразумева примену подстицајних квота од 40% за мање заступљени пол, у складу са правним тековинама ЕУ. Сходно томе, уводи се и термин „осетно неуравнотежена заступљеност полова“.

2. Политика једнаких могућности и мере за остваривање и унапређење родне равноправности (чл. 7–12).

У члану 7. предвиђено је да политика једнаких могућности подразумева равноправно учешће жена и мушкараца у свим фазама планирања, припреме, доношења и спровођења одлука које утичу на положај жена и мушкараца.

Чланом 8. наводи се да мере за остваривање и унапређивање родне равноправности могу бити опште и посебне.

Члан 9. дефинише опште мере за остваривање и унапређивање родне равноправности.

Члан 10. дефинише посебне мере за остваривање и унапређивање родне равноправности.

У члану 11. се наводе врсте посебних мера.

Члан 12. регулише вођење статистичких података разврстаних по полу у органима јавне власти и код послодаваца.

3. Плански акти у области родне равноправности и извештавање о реализацији планских аката (чл. 13–24).

Чл. 13–16. Нацрта закона садрже одредбе којима се регулишу врсте планских аката и то: Национална стратегија за родну равноправност (Стратегија); Акциони план за спровођење Стратегије; планови или програми рада органа јавне власти, односно планови пословања послодаваца, који обавезно садрже и део за унапређење родне равноправности и план управљања ризицима од повреде принципа родне равноправности.

Чл. 17. и 18. односе се на регулисање питања извештавања и то: о реализацији Акционог плана (члан 17.), као и осталих планских и програмских аката (члан 18.).

Чл.19-24. односе се на План управљања ризицима од повреде принципа родне равноправности, његово одређење, садржину, обавезу доношења и спровођења, извештај о спровођењу плана управљања ризицима, одговорност за доношење, спровођење и извештавање о спровођењу овог Плана као и доношење плана управљања ризицима од других организација и правних лица.

4. Органи јавне власти и посебне мере за остваривање и унапређивање родне равноправности (чл. 25-26).

Чланом 25. обухваћено је праћење, планирање, спровођење резултата политика једнаких могућности у органима јавне власти, као и сарадња органа јавне власти са удружењима, односно организацијама цивилног друштва.

У члану 26. предвиђено је да се у управним и надзорним органима, као и на положајима у органима јавне власти обезбеђује уравнотежена заступљеност жена и мушкараца, а у складу са прописима на основу којих су основани њиховим унутрашњим општим актима.

5. Области у којима се одређују и спроводе опште и посебне мере за остваривање и унапређивање родне равноправности (чл. 27–47).

Област запошљавања и рада

Чланом 27. уводе се опште и посебне мере за повећање запослености и могућности запошљавања и самозапошљавања.

Одредбама члана 28. обезбеђују се једнаке могућности у области запошљавања и вредновање укупне вредности неплаћеног кућног рада. Равноправан третман жена и мушкараца у погледу: доступности послова и положаја, запошљавања и свих облика плаћеног радног ангажовања, распоређивања и напредовања, радног времена, одсуствовања са посла, плаћања, услова рада, стручног образовања и обуке, дневног, недељног и годишњег одмора, престанка радног односа и радног ангажовања, колективног преговарања, информисања, социјалног осигурања, заштите права на рад и у вези са радом. У складу са мишљењем Европске Комисије унета је и допуна да се једнаке могућности за жене и мушкарце обезбеђују и у „самозапошљавању или занимању“.

У члану 29. наведене су обавезе послодавца и органа јавне власти по којима су послодавац у јавном и приватном сектору и орган јавне власти дужни да запосленима, без обзира на пол односно род и породични статус, обезбеде једнаке могућности и третман у вези са остваривањем права из радног односа и по основу рада, односно других видова радног ангажовања, у складу са законом којим се уређује рад код послодавца, односно органа јавне власти.

Одредбама члана 30. обезбеђује се структура органа управљања и надзора код послодавца како би се обезбедила уравнотежена заступљеност полова. О уравнотеженој заступљености полова стара се орган надлежан за именовање органа управљања и надзора. Овај орган дужан је да предузима посебне мере у случају када у тим органима постоји осетна неуравнотеженост полова.

Чланом 31. забрањује се отказ, односно раскид радног односа од стране послодавца, односно органа јавне власти, као и проглашавање запосленог за вишак на основу пола односно рода, трудноће, породилског одсуства или одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета, као и због покренутог поступка за заштиту од дискриминације, узнемиравања, сексуалног узнемиравања и сексуалног уцењивања.

Чланом 32. забрањено је узнемиравање, сексуално узнемиравање и сексуално уцењивање.

У члану 33. забрањује се родна неравноправност за време одсуства са рада због трудноће, породилског одсуства, одсуства ради неге детета и одсуства ради посебне неге детета.

Чланом 34. забрањује се неједнака зарада за исти рад или рад једнаке вредности за жене и мушкарце.

Чланом 35. уводи се принцип родне равноправности у социјални дијалог, односно дијалог између социјалних партнера.

Област социјалне и здравствене заштите

Члан 36. прописује обавезу органа јавне власти који обављају послове у области социјалне и здравствене заштите да обезбеде једнаке могућности за жене и мушкарце у пружању социјалне и здравствене заштите за све кориснике услуга.

Област образовања, васпитања, науке и технолошког развоја

Чланом 37. органи јавне власти и послодавци који, у складу са законима и другим прописима, обављају послове у области образовања и васпитања, науке и технолошког развоја обавезују се да интегришу принцип родне равноправности у своје деловање што

подразумева: доношења планова и програма образовања и васпитања на свим нивоима, коришћење родно осетљивог језика, обезбеђење стучног усавршавања и континуираног оспособљавања у вези са равноправношћу жена и мушкараца.

Родна равноправност у области одбране и безбедности

Чланом 38. се предлаже регулисање посебних мера у области одбране и безбедности, које, између осталог, обухватају питање безбедности жена у миру, конфликту и постконфликтном опоравку, као и веће учешће жена у процесима који се тичу очувања мира и безбедности.

Родна равноправност у области заштите животне средине

Чланом 39. прописује се да институције надлежне за заштиту животне средине обезбеђују једнак приступ за жене и мушкарце у погледу управљања природним ресурсима и право на информисање о стању животне средине.

Родна равноправност у области културе

У члану 40. регулисано је да родна равноправност у области културе обухвата, између осталог: једнаку слободу културног и уметничког стваралаштва; једнаке могућности у испољавању и развијању талената у уметничком и културном стваралаштву; равноправан приступ културним добрима и културним садржајима за жене и мушкарце.

Родна равноправност у области јавног информисања

Чланом 41. је регулисано да садржаји у средствима јавног информисања, укључујући и оглашавање, не смеју да садрже податке којима се ствара или подстиче дискриминација на основу пола, односно рода. Забрањено је изражавање мржње и омаловажавање жена и мушкараца, као и јавно заговарање, подржавање и поступање у складу са предрасудама, обичајима и другим друштвеним обрасцима понашања који су засновани на идеји подређености или надређености жена и мушкараца, односно на родним стереотипима.

Родна равноправност у области спорта

Чланом 42. регулисана је примена начела равноправности жена и мушкараца у области спорта, рекреације и здравих стилова живота.

Родна равноправност у органима управљања и надзора и њиховим телима

Нацртом и одредбама члана 43. уређена је родна равноправност у органима руковођења, управљачким и надзорним органима како образовних, научних и културних, тако и информативних и организација у области спорта.

Родна равноправност у области политичког деловања и јавних послова

Чланом 44. наведено је да свако, без обзира на пол односно род, има право на једнаке могућности учешћа у одлучивању и управљању јавним пословима и право да под равноправним условима ступа у јавне службе и на јавне функције. Родна равноправност се примењује код остваривања изборних права и у оквиру политичког деловања.

У члану 45. родна равноправност, као начело, интегрише се у деловање политичких странака, синдикалних организација и удружења.

Репродуктивна и сексуална права

Чланом 46. се наводи да се дискриминацијом не сматрају опште и посебне мере којима се подстиче рађање, равноправност родитеља у вршењу родитељског права и обезбеђује репродуктивно здравље жена и мушкараца.

Приступ роби и услугама

Чланом 47. усклађује се домаће законодавство са одредбама Директиве 2004/113/ЕС о једнаком третману мушкараца и жена у приступу робама и услугама и Директиве 2006/54/ЕС о спровођењу принципа једнаких могућности за мушкарце и жене у погледу запошљавања и обављања занимања.

6. Спречавање и сузбијање родно заснованог насиља (чл. 48–55.)

Чланом 48. Нацрта забрањује се сваки облик насиља заснован на полу, односно роду у приватној и јавној сфери.

Чланом 49. предвиђају се посебне мере и програми намењени: жртвама насиља и спречавању лица које је починило насиље да настави или понови вршење насиља.

Одредбама члана 50. предвиђа се обавеза пријављивања насиља.

Одредбе члана 51. се односе на опште услуге подршке за жртве насиља и њихово право на психосоцијалну и правну помоћ и социјалну и здравствену заштиту.

Чланом 52. регулисане су специјализоване услуге у смислу овог закона, као што су: СОС телефони за девојке и жене са искуством родно заснованог насиља, сигурни смештај у прихватилиштима и судскомедицински (форензички) лекарски и лабораторијски прегледи.

Чланом 53. регулише се увођење програма за лица која су починила насиље.

Чланом 54. се односи на мере и поступке усмерене ка спречавању насиља.

У члану 55. се регулише начин финансирања специјализованих услуга.

7. Институционални оквир за остваривање родне равноправности (чл. 56-62).

У члану 56. предвиђа се успостављање целовитог институционалног оквира за планирање, спровођење, праћење и унапређење политика за остваривање и унапређивање родне равноправности.

У члану 57. закона прецизирају се начини на које Влада води политику родне равноправности.

Члан 58. прецизира субјекте одговорне за креирање, спровођење, праћење и унапређивање секторских политика за остваривање родне равноправности.

У члану 59, у складу са надлежностима аутономних покрајина, а са циљем развоја и вођења политике једнаких могућности, прописано је да органи аутономне покрајине образују

организационе облике за праћење и координацију политика родне равноправности, одређују њихов састав, начин избора, делокруг и начин рада.

У члану 60. наводе се обавезе тела за родну равноправност у јединицама локалне самоуправе.

У члану 61. предвиђа се обавеза органа државне управе и служби Владе и органа аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе да, без обзира на број запослених, као и други органи јавне власти који имају више од 50 запослених и радно ангажованих лица, из реда својих запослених одреде лице задужено за родну равноправност у складу са својим актом о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места. Такође предвиђају се и њихове обавезе у оквиру праћења спровођења политика и мера у вези са родном равноправношћу из делокруга органа у којем су запослени, које укључују праћење стања, извештавање и сарадњу на пословима у овој области.

8. Евидентирање и извештавање о остваривању родне равноправности (чл. 62-63).

Чланом 62. ближе се уређује врсту података разврстаних по полу које евидентирају органи јавне власти, послодавци и стална тела за родну равноправност ради праћења стања у области остваривања родне равноправности и извештавања о томе. Евидентирање података неопходно је ради сачињавања извештаја који, поред попуњеног прописаног обрасца, садрже и оцену стања у погледу остваривања родне равноправности у органу јавне власти, односно код послодавца.

Чланом 63. регулише се начин на који органи јавне власти, послодавци, политичке странке и синдикалне организације подносе годишње извештаје Министарству и на који начин Министарство израђује збирни извештај.

9. Казнене одредбе (чл.64-67)

Казнене одредбе обухватају кажњавање за прекршаје послодаваца, осигуравајућих друштава и средстава информисања (члан 64.), одговорних лица у органима јавне власти (члан 65.), политичких странака (66.) и синдикалних организација (члан 67).

10. Надзор над применом Закона (чл. 68 и 69.)

Надзор над применом овог закона, дефинисан је предложеним одредбама у чл. 68. и 69. Нацрта закона, који се односе на органе надзора (министарство надлежно за послове равноправности полова) и надзора министарстава и инспекцијски надзор.

11. Прелазне и завршне одредбе (чл. 70-74.)

Члан 70. Нацрта закона предвиђа рокове за доношење подзаконских прописа предвиђених овим законом, као и да надлежни органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе који немају основана институционална тела за родну равноправност, односно лица задужена за родну равноправност, треба да донесу одговарајуће акте о оснивању тих тела, односно одређивању лица, у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 71. одређује рокове за доношење и примену подзаконских аката.

Чланом 72. регулисано је да су друштва за осигурање дужна да примењују одредбу члана 41. став 2. овог закона на све нове уговоре из тог става закључене почев од 31. децембра 2022. године.

Чланом 73. предвиђено је да даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о

равноправности полова.

Чланом 74. предвиђено је да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

VI ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна финансијска средства у буџету Републике Србије за 2021. годину.

Буџетска средства, као и донаторска средства за реализацију мера и активности у наредним годинама, биће планирана у оквиру лимита за које Министарство финансија утврди за раздео Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог и других носилаца активности.